

**Тематика навчальних дисциплін
освітньо-наукової програми «Спеціальна психологія»
(05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053
Психологія)**

**Опис навчальної дисципліни
«Філософія сучасної науки»**

Семестр	I семестр
Загальна кількість кредитів/ годин	2/60 год.
Форма контролю	екзамен
Мета	ознайомлення аспірантів з сучасними проблемами наукового досягнення дійсності на основі осмислення закономірностей і тенденцій розвитку як власне наукового пізнання, так і логіки взаємодії науки і філософії в історично змінному соціокультурному контексті.
Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Визначати основні тенденції історичного розвитку наукових теорій та методологій від класичного до постнекласичного типів наукової раціональності, їх специфічні риси. 2. Виділяти засадничі особливості формування класичної, некласичної і постнекласичної наукової парадигми, її співвідношення з філософією. 3. Пояснювати принципи та методи наукового пізнання, принципи демаркації наукових та ненаукових форм знання. 4. Демонструвати навички володіння методологічним інструментарієм сучасних наукових досліджень, що носять комплексний характер. 5. Аналізувати принципи розвитку своєї науки (психології, спеціальної освіти тощо), вивчення її

	міждисциплінарних зв'язків, що ґрунтується на філософському аналізі науки. 6. Упорядковувати отримані філософські знання відповідно до поставленої наукової проблеми. 7. Порівнювати методологічні принципи, розрізняти їх конструктивність і обмеженість відповідно до поставленої наукової проблеми. 8. Інтегрувати філософське знання в коло безпосереднього науково-дослідницького досвіду. 9. Узагальнювати знання зі спеціальних наук відповідно до принципів, вироблених філософією науки
Зміст дисципліни	Філософія сучасної науки як дослідницький напрям та навчальна дисципліна. Етапи розвитку науки та різні стилі теоретизації: класичний, некласичний, постнекласичний. Ключові ознаки стилів теоретизації в дослідженнях у сфері освіти та психології. Теоретизація сучасної науки. Емпіричний, теоретичний та метатеоретичний рівні наукового знання. Цінності психологічної та педагогічної науки: загальнонаукові, цінності наукового співтовариства, внутрішньодисциплінарні, цінності вивчення конкретних проблем, особисті цінності дослідника. Ціннісно-мотиваційні рекомендації щодо методологічної культури дослідників.

Опис навчальної дисципліни
«Технологія проектування дисертаційного дослідження»

Семестр	1
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	залік
Мета	Сформувати цілісне бачення дослідницької діяльності як процесу та вміння самостійно організовувати цей процес

Результати навчання за навчальною дисципліною	Після проходження курсу докторанти повинні: Розуміти сутність та обмеження дисертаційних досліджень Орієнтуватись у видах наукових досліджень Розуміти зміст основних етапів наукових досліджень Розуміти принципи наукової етики Вміти визначати предмет, об'єкт, мету та завдання дослідження Вміти створювати дослідницьку пропозицію / проект дослідження Вміти планувати дослідження та оцінювати необхідні ресурси Вміти користуватись системами пошуку наукової літератури Вміти структурувати матеріали дослідження та створювати системи їх зберігання
Зміст дисципліни	Вступ до дисципліни. Сутність та обмеження досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Види наукових досліджень. Теоретичні дослідження. Метааналітичні дослідження. Експериментальні дослідження. Кейс-стаді. Порівняльні дослідження. Кількісні та якісні дослідницькі методи. Етапи наукового дослідження. Об'єкт та предмет дослідження. Наукова новизна та практична значущість дослідження. Впровадження результатів дослідження. Визначення наукових проблем. Огляд літератури. Системи пошуку літератури. Бази анотацій та повнотекстові наукові бази. Формулювання дослідницьких гіпотез. Завдання дослідження. Вибір дослідницьких методів. Збір даних. Зберігання даних. Систематизація та зберігання матеріалів дослідження. Наукова етика. Проблеми етичного ставлення до учасників дослідження. Етичне поводження з даними. Академічна доброчесність. Планування дослідження. Часові, людські, матеріальні та інформаційні ресурси. Дослідницька пропозиція / проект дослідження.

Опис навчальної дисципліни
«Науковий стиль в українській мові»

Семестр	II семестр
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	Залік
Мета	Сформувати уявлення про науковий стиль та виробити вміння його використання
Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Науковий стиль в українській мові; 2. Диференційні ознаки наукового стилю (загальні, мовні); 3. Різновиди (підстилі) наукового стилю; 4. Бібліографічний стиль; 5. Особливості наукового тексту; 6. Написання тексту та висновків з дотриманням наукового стилю; 7. Оформлення додатків та таблиць з дотриманням наукового стилю; 8. Принципи наукового редагування та коректури.
Зміст дисципліни	Стилістика української мови та науковий стиль; Диференційні ознаки наукового стилю (загальні, мовні) та основні жанри висловлювання; Різновиди (підстилі) наукового стилю. Бібліографічний стиль; Особливості наукового тексту та робота з ним; Написання тексту та висновків з дотриманням наукового стилю. Мовні особливості висновків;

	Оформлення додатків та таблиць з дотриманням наукового стилю. Мовні вимоги до таблиць; Принципи наукового редагування, коректури, які потрібно дотримуватись під час оформлення роботи.
--	--

Опис навчальної дисципліни
«Нормативно-правове забезпечення дослідницької діяльності»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	залік
Мета	Вивчення нормативно-правових актів України щодо державного регулювання наукової та науково-дослідної діяльності для формування у здобувачів необхідного обсягу знань у галузі правового регулювання наукових досліджень, підготовки здобувачів до виконання наукової роботи, ознайомлення з процесом захисту авторського права щодо доповідей, наукових статей, дисертаційних робіт та ознайомлення із організаційно-правовими заходами захисту власних результатів наукової та науково-технічної діяльності від неправомірних посягань з боку інших осіб.
Результати навчання за навчальною дисципліною	Засвоївши матеріал дисципліни, здобувачі повинні оволодіти загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору для забезпечення власної науково-дослідницької діяльності та її захисту від неправомірних посягань. У результаті вивчення навчальної дисципліни «Правове забезпечення наукових досліджень» здобувачі повинні знати: – загальні принципи і підходи до правового забезпечення наукових досліджень у нашій державі; – джерела правового регулювання наукових досліджень; – понятійно-термінологічний апарат; – специфіку правового регулювання наукових досліджень; – інформаційні системи наукових досліджень; – вимоги до основних етапів наукових досліджень; – основи правового регулювання організаційних заходів щодо захисту результатів наукових досліджень. 5 Здобувачі також повинні

	вміти: – використовувати нормативні та підзаконні акти правового регулювання наукових досліджень; – проводити та впроваджувати наукові дослідження у відповідності до нормативно-правових вимог; – аналізувати та застосовувати нормативно-правові акти щодо організації науково-дослідницької роботи. Здобувачі повинні набути навички: – роботи з нормативно-правовими актами; – оформлення результатів наукових досліджень.
Зміст дисципліни	Поняття, функції та значення правової науки у державі та суспільстві. Основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності. Правове регулювання науки та наукових досліджень в Україні. Конституційно-правові гарантії наукових досліджень. Закони України про наукову діяльність. Підзаконні акти: постанови Верховної Ради України, постанови Кабінету Міністрів України, Укази Президента України, накази Міністерства освіти і науки України, що регулюють наукову діяльність. Склад і підготовка наукових кадрів. Суб'єкти наукової діяльності. Державна атестація наукових установ. Наукова діяльність у системі вищої освіти. Залучення молоді до наукової діяльності.

Опис навчальної дисципліни
«Методологія наукових досліджень»

Семестр	I
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	залік
Мета	полягає у формуванні знань і вмінь, необхідних для вирішення завдань, пов'язаних з плануванням і проведенням наукових досліджень та втіленням їх результатів.
Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Поняття, визначення, терміни: – наука, як система знань; – методологія теоретичних досліджень; – методологія експериментальних досліджень; – математичні основи планування експерименту; – моделі дослідження. 2. Закони, принципи, правила, формули:

	– наукові дослідження та їх особливості; – принципи вибору напрямку та теми досліджень; – правила організації роботи з науковою літературою; – принципи та правила побудови теоретичних та експериментальних моделей. 3. Ознаки, характеристики, властивості: – ознаки аналітичних методів досліджень; – ознаки експериментальних методів досліджень; – характеристики результатів досліджень; – властивості методів досліджень. 4. Моделі, схеми, структури: – загальна структура математичних моделей; – структура автоматизованих систем наукових досліджень. 5. Методи, засоби, прийоми, алгоритми: – методи обробки результатів теоретичних досліджень; – методи обробки результатів експериментальних досліджень; – засоби вимірювання та ефективність їх вибору; – алгоритми машинної обробки результатів досліджень.
Зміст дисципліни	Предмет навчальної дисципліни "Методологія наукових досліджень" охоплює питання з методик виконання досліджень в умовах ринкових відносин на принципах самофінансування та самозабезпечення. Приділяється увага методичним розробкам з формуванням теми, мети і завдань наукового дослідження; методології теоретичного та експериментального досліджень; засобам і методикам вимірювань; аналізу теоретико-експериментальних досліджень та формуванню висновків і пропозицій. Приділена увага впровадженню й ефективності наукових досліджень, а також правилам оформлення науково-дослідних та магістерських робіт. Висвітлені питання планування та організації наукових досліджень.

Опис навчальної дисципліни «Англійська мова»

Семестр	1,2
Загальна кількість кредитів/годин	4/120
Форма контролю	Залік, іспит

Мета	досягти необхідного рівня володіння англійською мовою, знання фахової термінології, граматики, стилістики наукового письма, основ теорії перекладу, володіння навичками письмового та усного перекладу, уміння спілкуватися в побуті, на професійні та наукові тематику з обраного фаху.
Результати навчання за навчальною дисципліною	Вдосконалення й подальший розвиток знань, навичок і вмінь з іноземної мови, набутих в обсязі вузівської програми, їх активізація для ведення науково-дослідної діяльності, виконання українською мовою реферативного узагальнення основного обсягу англійської актуальної інформації з проблеми свого дослідження: 1. Виклад українською мовою змісту наукових матеріалів, прочитаних іноземною мовою, оформлений у відповідності з "Основними вимогами до дисертацій та авторефератів", встановлених ДАКом України. 2. Бібліографічний опис. Список джерел має бути оформлений відповідно до вимог державного стандарту. 3. Інформацію іноземною мовою (до двох сторінок машинописного тексту) про зміст і результати дисертаційної роботи включаючи такі розділи як об'єкт і предмет дослідження, методи дослідження, наукова новизна, головні очікувані наукові й практичні результати роботи.
Зміст дисципліни	Граматичні навички, необхідні для аудіювання, мовлення, читання і письма: знання основ нормативної граматики, що полягають у граматично правильному оформленні свого усного і писемного мовлення. Застосування лексичних одиниць, які відповідають ситуації спілкування та змісту повідомлення з використанням синонімів, антонімів і гіпонімів, а також набуття мовних навичок словозміни та формоутворення, застосування потенціалу лексико-семантичного поля та вживання ідіоматичних одиниць. Володіння навичками писемного відтворення основної інформації текстів зі слуху чи відтворення детальної інформації у тестовому форматі. Читання та розуміння основної і детальної інформації у автентичних текстах різного типу й набуття навичок відтворення отриманої інформації у тестовому форматі; набуття досвіду сприймання

	адаптованих оригінальних текстів різного типу; розвиток умінь визначити тип тексту, здійснювати аналіз його внутрішньої структури і комунікативної інтенції автора.
--	--

Опис навчальної дисципліни
«Науковий стиль в англійській мові»

Семестр	2
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	досягти необхідного рівня умінь виділяти і використовувати характерні особливості стилю англійської наукової мови на основі вивчення конкретних прикладів.
Результати навчання за навчальною дисципліною	Визначення синтаксичних і лексичних особливостей наукового стилю на конкретних прикладах; розуміння припустимості вживання засобів експресивності та емоційності в англійській науковій мові; використання набутих навичок спостереження у практиці конструювання власних усних і письмових висловлювань.
Зміст дисципліни	Читання, переклад, ретельний аналіз текстів наукового спрямування шляхом виконання лексичних вправ для закріплення найбільш проблемних слів і тематичної лексики для написання англійською мовою наукової статті або іншого наукового повідомлення, що сприяє побудові власного опису або викладу міркувань з приводу заданої теми на

	матеріалі галузі науки, яка є змістом власного дослідження.
--	---

Опис навчальної дисципліни
«Теоретико-методологічні проблеми освіти осіб із
особливими потребами»

Семестр	I
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	залік
Мета	сформувати у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (аспірантів) компетентності у галузі <i>теоретико-методологічних засад освіти осіб із особливими потребами</i> на основі еволюційної модернізації спеціальної освіти, які можуть бути застосовані у дослідницькій та викладацькій діяльності
Результати навчання за навчальною дисципліною	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен <i>знати:</i> - теорію та методологію освіти осіб із особливими потребами (спеціальної освіти); - методологічні підходи до освіти осіб з особливими освітніми потребами; - теоретико-методологічні проблеми освіти осіб із особливими потребами; - методи дослідження проблем освіти осіб із особливими потребами; - як розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості освітніх послуг та управлінських рішень.

	<i>вміти:</i> - визначати методологічні основи та науковий апарат дослідження; - орієнтуватися в сучасних теоретичних дослідженнях (національних, зарубіжних) у галузі освіти осіб із особливими потребами; - визначати актуальні підходи до освіти дітей з особливими освітніми потребами у контексті сучасних стратегій розвитку освіти; - критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань щодо освіти дітей з особливими потребами, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження; - оцінювати наслідки політики у сфері освіти осіб з особливими потребами, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення освітньої галузі; - демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності. - упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність. - моделювати процеси реабілітації та психолого-педагогічної підтримки (супроводу) осіб з особливими освітніми потребами
Зміст дисципліни	<i>Змістовий модуль 1. Методологія освіти дітей з особливими потребами.</i> Тема 1. Теоретико-методологічні та методичні засади освіти осіб з особливими освітніми потребами. Тема 2. Загальнонаукові (системний, аксіологічний, синергетичний, гетерологічний тощо) та специфічні підходи до освіти дітей з особливими освітніми потребами. Тема 3. Методи дослідження проблем освіти осіб із особливими потребами. <i>Змістовий модуль 2. Пріоритетні напрями наукових досліджень у галузі спеціальної освіти.</i> Тема 4. Нова парадигма розвитку спеціальної освіти в Україні та закордоном. Тема 5. Актуальні підходи до реформування освіти дітей з особливими освітніми потребами у контексті

	сучасних стратегій розвитку освіти. Тема 6. Сучасні теоретичні дослідження щодо освіти дітей з особливими освітніми потребами. <i>Змістовий модуль 3. Упровадження результатів наукового пошуку в практичну діяльність.</i> Тема 7. Шляхи впровадження результатів наукового дослідження в практику роботи фахівців. Тема 8. Оцінка ефективності наукових досліджень.
--	--

Опис навчальної дисципліни
«Технологія підготовки наукових публікацій»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	екзамен
Мета	сформувати у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (аспірантів) компетентності щодо підготовки наукових публікацій на основі проведення наукових та соціальних досліджень, опису методики проведення, аналізу та обробки результатів.
Результати навчання за навчальною дисципліною	Згідно з вимогами освітньо-наукової програми аспіранти повинні досягти таких результатів навчання і отримати: - здатність детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників відповідний добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливої задачі; - здатність завершити розширене оригінальне дослідження, що базується на критичному розгляді джерел та забезпечене необхідним науковим апаратом таким, як нотатки, бібліографія та публікація відповідних документів; - здатність презентувати результати дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у формі наукових семінарів, наукових зустрічей та громадських ініціатив; - здатність готувати підбір матеріалу, публікувати його у пресі чи на веб-сторінці; - здатність планувати оригінальний вклад на основі дослідження до філософських/педагогічних знань, пов'язаних з важливою задачею, який є відповідної якості для друку.

	- оволодіння практичними навичками щодо розробки та етапів дисертаційного дослідження, структури дисертаційної роботи; - ознайомлення з принципами оформлення наукових дослідних робіт і грантів; - ознайомлення з формальними принципами захисту дисертації.
	Вміти: Оперувати неекспериментальними методами наукового дослідження. Демонструвати навички володіння методом бесіди, інтерв'ю, анкетування. Визначати ключові підходи до психодіагностики: об'єктивний, суб'єктивний та проєктивний. Демонструвати навички володіння психодіагностичними методиками.
Зміст дисципліни	Викладання курсу «Технологія підготовки наукових публікацій» для підготовки докторів філософії передбачає: - ознайомлення аспірантів з законодавчою базою, щодо наукової діяльності та академічними вимогами до наукових публікацій; - оволодіння принципами оформлення і публікації наукових статей і тез доповідей, специфікою апробацій результатів наукових досліджень;

Опис навчальної дисципліни
«Емпіричні методи наукового дослідження»

Семестр	II семестр
Загальна кількість кредитів/годин	1/30 год
Форма контролю	Залік

Мета	ознайомлення аспірантів з емпіричними методами наукового дослідження.
Результати навчання за навчальною дисципліною	Визначати типологію емпіричних методів наукового дослідження. Оперувати неекспериментальними методами наукового дослідження. Демонструвати навички володіння методом бесіди, інтерв'ю, анкетування. Оперувати аналізом продуктів діяльності людини. Послугуватись у своїй дослідницькій діяльності експериментом. Визначати три ключові підходи до психодіагностики: об'єктивний, суб'єктивний та проєктивний. Демонструвати навички володіння психодіагностичними методиками.
Зміст дисципліни	Типології емпіричних методів. Неекспериментальні емпіричні методи. А) Спостереження і самоспостереження. Б) Методи опитування (бесіда, анкетування та інтерв'ю). В) Аналіз продуктів діяльності людини або «архівний метод». Загальне поняття про експериментальні методи. Етапи та види експерименту. Психодіагностичні методи.

Опис навчальної дисципліни «Брендінг сучасного дослідника»

Семестр	ІІІ семестр
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	залік
Мета	Розбудова іміджу науковця засобами сучасної наукової комунікації

Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Самоархівування у відкритому доступі. 2. Типи репозитаріїв. 3. Унікальні ідентифікатори науковців. Системи унікальних ідентифікаторів науковців. 4. Соціальні мережі науковців. 5. Журнали відкритого доступу. 6. Індексування в базах даних (Scopus). Імпактфактор (Web of Science). 7. Як опублікувати наукову статтю в Scopus. Індексування.
Зміст дисципліни	Самоархівування. Причини самоархівування. Вплив архівування на цитування DOI. Правила самоархівування. Політики журналів Sherpa/Romeo. Типи політик. Де відбувається самоархівування. Сховища відкритого доступу. Види репозитаріїв. Унікальні ідентифікатори науковців. Scopus Author ID. Researcher ID. Інтеграція з іншими ресурсами: бібліографічним менеджером EndNote та платформою Web of Science. ORCID. Соціальні мережі науковців. Academia.edu. ResearchGate. Scientific Social Community. myExperiment. Linkedin. SlideShare. Twitter. Facebook. Журнали відкритого доступу. Бізнес-моделі видання журналів. Хижацькі журнали та видавці. Індексування в базах даних (Scopus). Імпактфактор (Web of Science). Підбір журналу за ключовими словами. Пошук у базах даних. Підготовка публікації. Вимоги до написання статті. Процедура розгляду статті.

	Причин, за яких стаття може бути відхилена. Процедура індексування.
--	--

Опис навчальної дисципліни
«Менеджмент проектної діяльності»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	залік
Мета	Педагогічна підтримка оволодіння аспірантами вміннями, що забезпечують ефективну реалізацію проектної діяльності у професійній та науковій діяльності на інноваційних засадах
Результати навчання за навчальною дисципліною	Мати уявлення про: – мистецтво управління освітніми та науковими проектами; – Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» як інституційна складова державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. Знати: – концептуальні засади побудови та життєвий цикл проекту; – об'єкти авторського права, суміжних прав, права промислової власності, особливі об'єкти інтелектуальної власності; – особливості захисту авторського права. Уміти: – обирати проблему та мету проекту; – спланувати роботу над проектом, ставити завдання та спроектувати власну діяльність, створювати технологічну карту проекту; – приймати спільні рішення в інтерактивному спілкуванні; – презентувати проект на широкий загал; – оцінювати результати проектної діяльності; – скласти заявку на винахід та корисну модель
Зміст дисципліни	Поняття проекту. Властивості та ключові

	характеристики проекту. Мистецтво управління освітніми та науковими проектами. Проектний підхід в освіті. Управління змістом проекту. Структура освітнього та наукового проекту. Концептуальні засади побудови, життєвий цикл проекту. Дисертаційне дослідження як прототип наукового проекту. Методологічна основа проектної діяльності. Дерево цілей. Процеси планування, завершення та контролю. Інтелектуальна власність в Україні. Поняття інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності, їх види. Порушення права інтелектуальної власності. Захист прав інтелектуальної власності. Укрпатент як провідний заклад правової експертизи, його функції. Державні стандарти України. ДСТУ щодо патентних досліджень в Україні. Оформлення прав інтелектуальної власності. Торгова марка. Авторське право
--	--

Опис навчальної дисципліни
«Математично-статистичні методи наукового дослідження»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	1/30 год.
Форма контролю	залік
Мета	Сформувати знання засобів уривати їх в дослідницькій
Результати навчання за навчальною дисципліною	Після закінчення курсу студенти повинні: Знайти основні статистичні та ключові концепції Знайти основні статистичні методи (міри Знайти основні методи вивчення даних) Вміти представити дані на графічному вигляді та Використовувати методи дослідження в дедуктивні Використовувати статистичним

Зміст дисципліни	Загальні статистичні поняття та термінологія. Статистика. Популяція. Вибірка. Параметри. Статистики. Описові статистики. Дедуктивні статистики. Помилка вибірки. Методологія. Експериментальний метод. Неекспериментальні методи (квазіекспериментальний метод). Змінні та вимірювання. Дискретні змінні. Неперервні змінні. Реальні межі. Шкали вимірювання. Номінальна шкала. Порядкова шкала. Інтервальна шкала. Шкала співвідношення. Частотні розподіли. Таблиці розподілу. Графіки розподілу. Форма розподілу. Центральна тенденція. Типи центральної тенденції. Властивості середнього. Властивості медіани. Властивості моди. Мінливість. Діапазон. Дисперсія. Стандартне відхилення. Стандартизовані шкали. Z-шкала. Особливості Z-розподілу. Типи гіпотез: нульова та альтернативна. Неспрямований (двосторонній) та Спрямований (односторонній) тести. Критерії відхилення гіпотез. Помилки I та II типу. Статистична потужність. Розмір ефекту (d Коена). Критерій t-Стюдента - для однієї вибірки, для незалежних та залежних вибірок. Дисперсійний аналіз (ANOVA). Кореляція. Види кореляцій. Основи загального лінійного моделювання.

Опис навчальної дисципліни
«Теоретико-методологічні проблеми спеціальної психології»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	1/30
Форма контролю	Залік
Мета	Формування мотиваційно-ціннісного компоненту професійної діяльності, ознайомлення з теоретичними та прикладними аспектами спеціальної психології
Результати навчання за навчальною дисципліною	Знати базовий понятійний апарат спеціальної психології, особливості розвитку дітей з різними порушеннями, можливості компенсації і шляхи корекції розвитку дітей з особливими потребами. Володіти знаннями про методи діагностики та напрямки реабілітації. Розуміти проблематику відношення суспільства до дітей з особливими освітніми потребами і вміти впроваджувати етичні і гуманні принципи роботи з сім'ями таких дітей. Мати уявлення про професійну відповідальність за своєчасне виявлення можливих порушень розвитку дитини і надання кваліфікованої психолого-педагогічної допомоги.
Зміст дисципліни	Теорія і методологія спеціальної психології. Предмет і міжпредметні зв'язки спеціальної психології. Норма розвитку і дизонтогенез як міждисциплінарна проблема. Особистість в умовах депривації. Компенсація і корекція порушень в розвитку. Психологічна реабілітація та абілітація. Моделі спеціальної психологічної допомоги. Етичні основи психологічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами.

Опис навчальної дисципліни
«Технології психолого-педагогічного супроводу»

Семестр	3 семестр
Загальна кількість кредитів/годин	2/60 год.
Форма контролю	Залік
Мета	підготовка висококваліфікованих фахівців у галузі психології, які володіють теоретичними знаннями з психології особистості, розумінням закономірностей функціонування психічних процесів і явищ в онтогенезі та при дизонтогенезі, що дозволить вирішувати психологічні проблеми особистості та групи, здійснювати психолого-педагогічний супровід завдяки формуванню здатностей використовувати сучасні діагностичні та психокорекційні методи, психологічні інтервенції, групові та індивідуальні форми роботи, що ґрунтуються на принципах діяльності психолога в межах психолого-педагогічного супроводу.
Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Розуміння психолого-педагогічного супроводу як цілісного інтегративного феномену. 2. Вміти моделювати психологічне явище, виокремлювати в ньому окремі складники. 3. Знання та розуміння існуючих натеper в психології наукових парадигм, пріоритету інтегративної парадигми як методологічного орієнтиру психолого-педагогічного супроводу. 4. Знати основні теоретичні підходи, на які спирається психолого-педагогічний супровід. 5. Вміти виділяти сильні сторони особистості, її внутрішні ресурси, які слугують джерелом позитивних особистісних перетворень під час здійснення психолого-педагогічного супроводу. 6. Розуміти феномен особистісного благополуччя та психологічні чинники, які є його основою. 7. Знати дві складові психолого-педагогічного супроводу як інтегративної технології. 8. Демонструвати навички володіння основними напрямками роботи психолога в межах психолого-педагогічного супроводу.
Зміст дисципліни	Супровід як актуальна психолого-педагогічна

	проблема. Моделювання в психології. Розвиток та
--	---

ВИБІРКОВІ ДІСЦИПЛІНИ

Опис вибіркової дисципліни «Практикум з бібліографічних стилів»

Семестр	II семестр
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	Закріпити уявлення про бібліографічні стилі та виробити практичні уміння їх використання
Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Науковий стиль в українській мові; 2. Диференційні ознаки наукового стилю (загальні, мовні); 3. Різновиди (підстилі) наукового стилю; 4. Бібліографічний стиль; 5. Особливості наукового тексту; 6. Написання тексту та висновків з дотриманням наукового стилю; 7. Оформлення додатків та таблиць з дотриманням наукового стилю; 8. Принципи наукового редагування та коректури.

	структура особистості в теоретичних моделях. Інтегративна парадигма як методологічний орієнтир психолого-педагогічного супроводу. Розвиток людини в дискурсі екзистенціального підходу. Функціонування особистості у вимірі компетентнісного підходу. Функціонування особистості в дискурсі позитивної психології. Особистісні ресурси як джерело позитивних особистісних змін. Особистісне благополуччя як психологічний феномен. Інтегративна технологія психолого-педагогічного супроводу школярів з особливими потребами. Концепція педагогічної підтримки школярів з особливими потребами. Концепція психологічної допомоги школярам з особливими потребами та їх найближчому соціальному оточенню. Загальна характеристика діагностичної роботи психолога. Загальна характеристика корекційно-розвивальної роботи психолога. Загальна характеристика консультативно-просвітницької роботи психолога.
Зміст дисципліни	Стилістика української мови та науковий стиль; Диференційні ознаки наукового стилю (загальні, мовні) та основні жанри висловлювання; Різновиди (підстилі) наукового стилю. Бібліографічний стиль; Особливості наукового тексту та робота з ним; Написання тексту та висновків з дотриманням наукового стилю. Мовні особливості висновків; Оформлення додатків та таблиць з дотриманням наукового стилю. Мовні вимоги до таблиць; Принципи наукового редагування, коректури, які потрібно дотримуватись під час оформлення роботи.

Опис вибіркової дисципліни
«Практикум зі шрифту Брайля»

Семестр	I
---------	---

Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	Ознайомити з специфічними особливостями читання, письма та утворення рельєфно-крапкових знаків за системою Л. Брайля; психологічними механізмами розвитку дотикового сприймання, формування цілісного образу брайлівських знаків; методичними засадами навчання рельєфно-крапковому читанню та письму
Результати навчання за навчальною дисципліною	Знати: - передісторію створення шрифтів для писемності незрячих; - принципи формування рельєфно-крапкового шрифту Брайля; - специфіку дотикового читання незрячих; - шляхи подолання труднощів при письмі та читанні шрифтом Брайля. Вміти: - читати шрифтом Л.Брайля; - володіти грифелем у приладі для письма; - читати рельєфні зображення;
Зміст дисципліни	Історія розвитку писемності незрячих. Роль писемності у реабілітації незрячих. Основні принципи формування рельєфно-крапкового шрифту Брайля. Навчання читання та письма шрифтом Л. Брайля: механізми та специфіка. Методика розвитку дотикового сприймання. Індивідуальний підхід при навчанні шрифту Л. Брайля.

Опис вибіркової дисципліни
«Психолого-педагогічна діагностика осіб
із порушенням слуху»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	залік
Мета	сформувати у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (аспірантів) компетентності у галузі оцінювання особливих освітніх потреб осіб із порушеннями слуху, які можуть бути застосовані у дослідницькій та викладацькій діяльності
Результати навчання за навчальною дисципліною	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен <i>знати:</i> сучасні тенденції розвитку освіти осіб з порушеннями слуху; методики проведення оцінки та визначення особливих освітніх потреб дитини з порушеннями слуху; як застосовувати результати оцінювання при організації освітнього середовища для дітей з порушеннями слуху, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості освітніх послуг та управлінських рішень. <i>вміти:</i> аналізувати результати комплексного психолого-педагогічного оцінювання розвитку дитини, визначати потреби, планувати організацію освітнього середовища та необхідного супроводу; застосовувати знання щодо визначення особливих освітніх потреб осіб із порушеннями слуху при виконанні завдань науково-дослідної та прикладної діяльності; оцінювати стан розвитку психолого-педагогічної діагностики осіб із порушеннями слуху, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення освіти осіб з порушеннями слуху. демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання

	завдань професійної діяльності; відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам психолого-педагогічної роботи.
Зміст дисципліни	<i>Змістовий модуль 1. Актуальні підходи до навчання та розвитку дітей з порушеннями слуху в умовах модернізації освіти</i> <i>Тема 1.</i> Соціальна модель розуміння порушення слуху <i>Тема 2.</i> Складові успіху у розвитку дитини з порушенням слуху. <i>Тема 3.</i> Особливості мовленнєво-комунікативної, когнітивної, емоційно-вольової сфер розвитку дітей з порушеннями слуху та загальні рекомендації щодо освітньої діяльності. <i>Змістовий модуль 2. Визначення особливих освітніх потреб та відповідної стратегії підтримки дитини в освітньому середовищі.</i> <i>Тема 4.</i> Сучасні інклюзивні підходи до особливих освітніх потреб <i>Тема 5.</i> Від нозологічного підходу до визначення особливостей функціонування та участі в освітньому процесі. <i>Тема 6.</i> Науково доказові методики проведення оцінки та визначення особливих освітніх потреб дитини з порушеннями слуху. <i>Тема 7.</i> Комплексне психолого-педагогічне оцінювання розвитку дитини для забезпечення якісної участі в освітньому процесі. <i>Тема 9.</i> Організація освітнього середовища із

	врахуванням потреб дітей з порушенням слуху. <i>Змістовий модуль 3. Організаційно-методичні основи діяльності Інклюзивно-ресурсних центрів в системі комплексного супроводу дитини з порушенням слуху.</i>
--	--

Опис вибіркової дисципліни
«Психолого-педагогічна діагностика осіб із порушеннями зору»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	Ознайомити з основними принципами адаптації та модифікації діагностичних методик для дітей з порушеннями зору; особливостями проведення діагностики дітей незрячих та дітей з порушеннями зору
Результати навчання за навчальною дисципліною	Знати: - загальні вимоги до характеру стимульного матеріалу; - рекомендації щодо використання діагностичних методик; - особливості психолого-педагогічного обстеження за допомогою ігрового матеріалу; - особливості психолого-педагогічне обстеження за допомогою таблиць. Вміти: - адаптувати та модифікувати методики для дітей з порушеннями зору; - організовувати діагностичне обстеження відповідно до вимог; - складати висновки та рекомендації щодо подальшого розвитку (корекції у разі потреби) дитини з порушеннями зору
Зміст дисципліни	Особливості організації діагностичного обстеження

	дітей з порушеннями зору. Психолого-педагогічні вимоги до проведення обстеження дітей з порушеннями зору. Адаптація та модифікація діагностичних методик. Тифлоприлади в діагностуванні та вимоги до стимульного матеріалу.
--	---

Опис вибіркової дисципліни
«Психолого-педагогічна діагностика осіб із порушеннями мовлення»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	опанування високотехнологічних науково доказових стратегій психолого-педагогічної діагностики дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, що розроблені вітчизняними науковцями відділу логопедії
Результати навчання за навчальною дисципліною	Володіння знаннями щодо наукового підґрунтя кваліфікації порушень мовленнєвого розвитку, про особливості організації обстеження дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в спеціальних закладах і закладах з інклюзивною формою навчання; уміннями застосовувати психолінгвістичний підхід до діагностики мовленнєвих порушень; уявленнями про сучасні технології логопедичного впливу на лінгвістичний розвиток дітей з порушеннями мовлення.
Зміст дисципліни	Оволодіння інструментарієм-алгоритмом, що охоплює фонологічний, лексичний, граматичний компоненти мовлення, спрямований на виявлення різних базових порушень мовлення і репрезентований у вигляді таких модулів: «Визначення стану розвитку

	фонемографічних уявлень», «Вивчення стану розвитку вербального контенту», «Визначення стану розвитку навичок граматичного конструювання у контексті морфологічної словозміни», «Визначення стану розвитку орфографічної компетентності», «Вивчення стану сформованості рецептивної діяльності різної модальності у контексті читання».
--	--

Опис вибіркової дисципліни
«Психолого-педагогічна діагностика осіб із порушеннями інтелектуального розвитку»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	залік
Мета	Розширити уяву про механізми психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями інтелектуального розвитку; ознайомити з існуючими методиками психолого-педагогічної діагностики.
Результати навчання за навчальною дисципліною	1. Поглиблення уявлень про науково-методичні основи психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями інтелектуального розвитку. 2. Актуалізація теоретичних і практичних знань щодо з'ясування сутності порушень у розвитку, провідних причин навчальних труднощів та діагностики інших відхилень у психофізичному розвитку як необхідного етапу для наукового обґрунтування адекватних й максимально сприятливих умов для навчання, розвитку, виховання і соціалізації особистості та побудови оптимального для неї індивідуального освітнього маршруту (з метою реалізації дитиною власного внутрішнього компенсаторного потенціалу та подолання аномального ходу її розвитку).
Зміст дисципліни	1. Психолого-педагогічний супровід та умови його

	успішної реалізації на індивідуальному освітньому маршруті дитини з інтелектуальними порушеннями. 2. Загальні положення, на які слід спиратися при вивченні дітей з інтелектуальними порушеннями. Завдання психолого-педагогічного дослідження, характеристики та особливості застосування деяких його методів (вивчення документації та продуктів діяльності дитини, бесіда, спостереження, експериментально-психологічне дослідження). 3. Модель структури навчально-пізнавальних компетентностей (в рамках інформаційного і структурно-функціонального підходу до психічної діяльності). 4. Різноманітні підходи до вивчення особливостей психічного розвитку дітей (кількісний та якісний; рівневий, дослідження психічних процесів та операцій, нейропсихологічний). 5. Методики дослідження психічних процесів та їх порушень. 6. Методики дослідження відхилень в особистісному розвитку дітей, особливостей їх емоційної сфери. 7. Оцінка взаємодії батьків з дитиною та рання професійна орієнтація як важливі чинники успішної соціалізації дитини з порушенням інтелектуального розвитку.
--	--

Опис вибіркової дисципліни
«Спеціальна психолого-педагогічна діагностика»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	залік
Мета	ознайомити аспірантів з теоретичними основами психолого-педагогічної діагностики дітей та показати різні підходи та шляхи до вивчення дітей з ООП та навчити аспірантів теоретичним та практичним методам відбору дітей з ООП в спеціальні дошкільні та шкільні заклади

Результати навчання за навчальною дисципліною	У результаті навчання дисципліни фахівець повинен знати: Загальні засади формування психолого-педагогічної комісії; Основні поняття, що використовуються при відборі та діагностиці дітей з ООП; Вікову динаміку формування особистості з ООП; Характеристики діагностичних психологічних методик для проведення діагностики та відбору; Основні ознаки порушень онтогенетичного розвитку дитини. У результаті вивчення дисципліни фахівець повинен вміти: Працювати з психологічною та педагогічною літературою, щодо питань відбору та діагностики дітей ООП. Визначити психологічні особливості дитини з ООП за допомогою психодіагностичного інструментарію. Оформити матеріали на дитину з ООП при діагностиці Консультувати батьків та дітей з питань проблеми.
Зміст дисципліни	Зміст дисципліни полягає у вивченні психолого-педагогічних взаємодій суб'єкту та об'єкту навчання, що складаються під час педагогічно-психологічного процесу з особами, що потребують розвитку, навчання і виховання особистості в умовах обмежених можливостей життєдіяльності.

	загальнотеоретичними і методологічними засадами спеціальної психології та педагогіки.
--	---

Опис вибіркової дисципліни
«Інновації в освіті осіб з особливими потребами»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	Сформувати уявлення про інновації в освіті осіб з особливими потребами в Україні на сучасному етапі
Результати навчання за навчальною дисципліною	Мати уявлення та володіти знаннями про: 1. основні положення інклюзивної освіти; 2. особливості та ефективні стратегії спілкування та взаємодії з учасниками навчально-виховного процесу; 3. принципи командної роботи; 4. професійно важливі властивості особистості педагога; 5. зміст та завдання корекційно-розвивальної роботи; 6. основи диференційованого викладання; 7. індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами; 8. інноваційні методики навчання; 9. інформаційно-комунікативні технології; 10. проектування корекційно-освітнього простору; 11. дистанційне навчання.
Зміст дисципліни	1. Ознайомлення з особливостями і основними положеннями інклюзії; 2. Ознайомлення з теоретико-методологічними, нормативно-правовими та організаційно-методичними засадами інклюзивного навчання;

	3. Ознайомлення зі способами інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у навчально-виховний процес загальноосвітньої школи; 4. Формування уявлень про побудову стратегій взаємодії з батьками дітей з особливими освітніми потребами та фахівцями; 5. Ознайомлення з принципами командної роботи та взаємодії; 6. Ознайомлення з професійно важливими властивостями особистості педагога; 7. Ознайомлення зі змістом та завданнями корекційно-розвивальної роботи; 8. Ознайомлення з основами диференційованого викладання; 9. Ознайомлення з індивідуальними програмами розвитку для дітей з особливими освітніми потребами; 10. Ознайомлення з інноваційними методиками навчання; 11. Ознайомлення з інформаційно-комунікаційними технологіями для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
--	---

Опис вибіркової дисципліни
«Практикум з англійської наукової стилістики»

Семестр	4
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	Залік
Мета	набуття навичок активного використання англійської наукової стилістики для публічних виступів, написання і оформлення анотацій і наукових статей, а також професійного спілкування з іноземними колегами.

Результати навчання за навчальною дисципліною	Активне використання англійської наукової стилістики для публічних виступів і оформлення наукових анотацій та статей; здатність використовувати на практиці інструменти та стратегії, а також робити звіти про них усно та письмово, активно застосовуючи наукову стилістику; здатність вести спеціалізовані наукові семінари та публікувати наукові статті в основних наукових журналах у галузі власного наукового інтересу, ясно та чітко описувати деталізовані результати наукової роботи, дотримуючись правил наукової стилістики.
Зміст дисципліни	Удосконалення вимовних навичок і вмінь при читанні вголос і в усному висловлюванні. Відпрацьовування інтонаційного оформлення речення (поділ на інтонаційно-сміслові групи-синтагми, розміщення фразового і логічного наголосу, словесного наголосу в двоскладових і багатоскладових словах). Опрацювання вимови на основі текстів для читання і спеціальних фонетичних вправ з акцентом на засобах наукової стилістики. Практика використання багатозначних загальнонаукових слів, механізми термінотворення, явища синонімії та омонімії, вживання фразеологічних одиниць в усному і писемному науковому спілкуванні, правила читання скорочень, формул, символів з дотриманням наукової стилістики. Відпрацювання практичних навичок використання в науковому тексті типових для стилістики наукового мовлення складних синтаксичних конструкцій, зворотів із безособовими дієслівними формами, пасивних конструкцій, багатoelementних означень, усічених граматичних утворень, емфатичних (інверсійних структур), засобів вираження смислового (логічного наголосу), модальності.

Опис вибіркової дисципліни
«Українська жестова мова й культура глухих»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	залік
Мета	сформувати здатність спілкуватися з жестомовними особами з порушеннями слуху з урахуванням лексико-граматичних правил української жестової мови та культури спілкування в спільноті глухих
Результати навчання за навчальною дисципліною	знання лексико-граматичних правил української жестової мови; знання базової часто вживаної лексики української жестової мови; знання культурних особливостей жестомовного спілкування; здатність генерувати висловлювання за правилами, що притаманні українській жестовій мові; здатність використовувати природне жестове мовлення для висловлювання власних думок, почуттів, ставлень тощо; здатність сприймати та розуміти звернене українське жестове мовлення; уміння дотримуватися етики і культури жестомовного спілкування, що притаманні спільноті глухих.
Зміст дисципліни	Нормативно-правовий статус національних жестових мов в Україні та світі. Еволюція національних жестових мов та жестові мовні родини. Розвиток української жестової мови. Природне і кальковане жестове мовлення. Жестомовна комунікативна компетентність: структура та особливості формування. «Фонетика» української жестової мови: мануальний та немануальний компоненти. Найуживаніша жестика української жестової мови. Граматичні правила української жестової мови. Практика українського жестово-словесного перекладу.

Опис вибіркової дисципліни
«Сучасні технології навчання осіб з особливими потребами»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	
Мета	формування у аспірантів особистісних якостей, загальнокультурних (універсальних, загальнонаукових, соціально-особистісних, інструментальних тощо), і загальнопрофесійних компетенцій, розвиток навичок їх реалізації у сфері економіки та культурно-просвітницької діяльності.
Результати навчання за навчальною дисципліною	У результаті навчання дисципліни фахівець повинен: - - Визначати сучасні шляхи, методи і технології формування загальнокультурних і професійних компетенцій у студентів для забезпечення навчально-методичного, науково-дослідного та інформаційного супроводу освітнього процесу; - Визначати цілі, завдання та зміст навчальних дисциплін навчального плану, їх місце в структурі ОП за напрямом підготовки; - Організувати комплексність і наступність змісту всіх навчальних дисциплін для послідовного формування загальнокультурних, професійних і спеціальних компетенцій; - Формувати вміння використовувати наявні можливості освітнього простору і проектувати нові, в тому числі сучасні, комп'ютерні, інформаційні та телекомунікаційні технології для вирішення науково-дослідних завдань; - Формувати навички розробки стратегії, структури і процедури здійснення науково-дослідної роботи; - Розвивати навички проектування, апробації та впровадження технологій раннього виявлення відхилень у розвитку.
Зміст дисципліни	полягає в підготовці висококваліфікованих аспірантів, котрі володіють фундаментальними теоретико-методологічними засадами спеціальної педагогіки і психології, інноваційними технологіями надання комплексної фахової допомоги дітям з ООП.

Опис вибіркової дисципліни
«Нормативно-правове забезпечення освіти осіб з
особливими потребами»

Семестр	II
Загальна кількість кредитів/годин	2/60
Форма контролю	залік
Мета	Ознайомлення аспірантів із законодавчими актами, системою діючої державної допомоги дітям/особам з порушеннями психофізичного розвитку та їх соціально-правовим захистом в Україні
Результати навчання за навчальною дисципліною	Мають знати: міжнародні та національні стандарти прав людини з особливими освітніми потребами на освіту; основні положення нормативно-правових актів, що визначають принципи надання державної допомоги дітям з порушеннями психофізичного розвитку та їх родинам; категорії дітей з ООП, медичний і соціальний підходи до розуміння їх проблем; основні принципи надання державної допомоги дітям зазначеної категорії у закладах системи соціального захисту, освіти, охорони здоров'я функції тифлопедагога та сурдопедагога в роботі з родинами, які виховують дитину з обмеженими можливостями. Вміти: володіти відповідним понятійно-категоріальним апаратом; тлумачити чинне законодавство, яке передбачає правове регулювання окремих видів соціального забезпечення та соціальний захист дітей з особливими потребами; застосовувати чинне законодавство для вирішення проблем дітей з порушеннями психофізичного розвитку; здійснювати практичну роботу з родиною чи особами, що опікують дитину з обмеженими можливостями.
Зміст дисципліни	Основними завданнями вивчення дисципліни «Нормативно-правове забезпечення освіти осіб з особливими потребами» є: -аналіз нормативно-правової бази державної допомоги дітям різних нозологічних груп; - визначення та вивчення міжнародних документів стосовно прав дітей з особливими потребами та стандарти соціальної допомоги в Україні;

	- забезпечення аспірантів ґрунтовними знаннями теоретико методологічних аспектів соціальної допомоги особам з особливими освітніми потребами в Україні.
--	---